

377.4

9

Краљевства Србије, Хрватске и Словеначке

ДАНИЈАРСТВО ПРАЗДЕ

Бр. 18

20. јануар 1920
БЕГРАД

ЗАКОН

о

МОНОПОЛУ ДУВАНА

ЦЕТИЊЕ,

К. Ц. ДРЖ. ШТАМПАРИЈА

1905.

Уведено у нови инвентар бр. 2459

1 јануара 1942 год.

Београд

ЗАКОН

о

МОНОПОЛУ ДУВАНА

СКБЛ
Инвесторство
Бр. 2459

ЦЕТИЊЕ,

К. Ц. ДРЖ. ШТАМПАРИЈА

1905.

МИ
Бр.

НИКОЛА I.
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

на предлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела,
Саслушавши Наш Државни Савјет,
ријешили смо се наредити и наређујемо овај

ЗАКОН
о
МОНОПОЛУ ДУВАНА.

І ДИО.

Опште одредбе.

Чл. 1.

Право гајења, прераде и продаје дувана
у Црној Гори искључиво држави припада.

Чл. 2.

Ово државно право врши управа држав-
ног Монопола Дувана у Црној Гори.

Min. d.
39062

Чл. 3.

Приватним лицима забрањен је увоз не- прерађеног дувана у Књажевину. Допушта се увоз прерађеног дувана за личну потрошњу и то само оног дувана, који је прерађен у виду цигара и цигарета, кад се плати увозна такса у корист Монопола Дувана, а према цијени, која је у промету утврђена за цигарете 1 врсте.

Увозна количина дувана такве врсте не смје бити већа, за једну особу, од 10 кгр. за годину дана.

Чл. 4.

Бродови, натоварени прерађеним или не- прерађеним дуваном, не смју пристајати црногорским обалама или лукама без претходне пријаве и допуштења од Књажевских царинских власти. Царинске власти имају право таким бродовима прописати све услове, који би потребни били да се спријечи криумчарење.

Не подлежи царинским прописима прерађени дуван, који би се на броду нашао и који би искључиво служио за потрошњу бродарског особља.

Чл. 5.

Провоз прерађеног или непрерађеног дувана, преко црногорског земљишта, допушта се према одредбама садржаним у 4 дијелу овог Закона.

Чл. 6.

Монопол Дувана у Књажевини државна је установа, а њени су органи државни чиновници.

II ДИО.

Гајење дувана.

Чл. 7.

Гајење дувана допуштено је према одредбама овога Закона само у оним мјестима, која ће сваке године одређивати Управа Монопола дувана, сагласно наређењима чл. 8 овога Закона.

Чл. 8.

Сваке године, у мјесецу августу, Управа Монопола огласом објављује:

а) мјеста, у којима ће бити дозвољено садити дуван, врсте дувана, које се имају гајити у појединим мјестима и на по се простор земљишта одређеног за гајење сваке такве врсте;

б) укупни простор земљишта за сљедујућу годину;

в) ствари пита (магазини) за скупљање, којима ће се дуван предавати из појединих мјesta;

г) цијене, по којима ће се дуван произвођачима плаћати;

д) рокове, у којима се имају чинити тражења за гајење дувана, према чл. 10, као и

оне, до којих се најдаље има убрати и уредити дуван, и, напослетку, рокове, у којима гајитељи морају предавати дуван у магазине Монопола;

ж) правила и упушта техничке природе, по којима су се гајитељи дужни управљати, како би се постепено гајење побољшавало и усавршавало.

Чл. 9.

У исто доба са публикацијом огласа (чл. 8), Управа Монопола Дувана изложиће у својој канцеларији обрасце (мустре) дуванској лишћа, према којима ће се дуван разређивати по класама (класифицирати). како би гајитељи лако могли унапријед знати: какве се врсте дувана захтијевају и по каким ће се цијенама свака врста пролавати Управи Монопола.

Чл. 10.

Ко жели да сади дуван, дужан је поднити пријаву свом надлежном капетану, у року одређеном у годишњем огласу (чл. 8).

Чл. 11.

Пријаву за садење дувана подноси кућни старешина (домаћин); она може бити и усмена. У пријави треба навести опће ознаке и стан молиочев, колико простора он мисли употребити за гајење дувана, где се налази та земља, а по могућности означити јој веља и границе, као и мјесто, где ће се дуван уређивати и чувати.

Ако молилац не мисли сам лично гајити дуван, дужан је у пријави означити и лице, коме ће гајење дувана повјерити, а уз то и његово мјесто становаша.

Чл. 12.

Поднешене пријаве капетан ће заводити, без икакве наплате, у специјални дневник, који ће Управа Монопола дувана у Подгорици израдити и својевремено га предати капетанима.

Чл. 13.

Забрањено је гајење дувана свакоме:

а) ко би се ухватио да је крио и задржао дуван који је сам гајио или да је дуван кријући продавао, или ко би се за ма какав преступ казнио по овом Закону;

б) ко не би предао свај дуван у магазине Монопола, који му се родио у прошлој години;

в) ко је осуђен од надлежне власти, што се силом одуписирао органима Монопола дувана, или ма којем другом органу власти, који је опуномоћен на вршење дужности по овом Закону;

г) ко би дужан остао Управи Монопола дувана од новца унапријед примљеног на рачун дувана, као и од новца од глоба и казна предвиђених овим законом. Кад се поменути дугови потпуно исплате, дужник има право да тражи дозволу за гајење дувана.

Забране под а) б) в) овог члана трају (5) пет година од дана кад је преступник

кажњен. Ко би поновио исти преступ на свака губи право на гајење дувана.

Чл. 14.

Гајење дувана може се обављати на једном или више комада земље, који су у близини, и који укупно састављају онолики простор земљишта који се тражи годишњим огласом за допуштење гајења. Пријаве подне-шene за мањи простор неће се узимати у обзир.

Управа Монопола дувана има право, да неда допуштење за сађење дувана у оним мјестима, која су далеко од надзорног сре-дишта, или у оним, у којим би било тешко вршити потребни надзор над гајењем и гаји-тељима.

Чл. 15

Управа Монопола дувана, пошто пре-гледа дневнике пријава и пошто покупи по-требне полатке, издаје дозволу за гајење. У исто вријeme саопштава свој отказ и при-мједбе онима, који немају права да добију ту дозволу. Ови се потоњи могу жалити надлеж-ном Обласном Управитељу, ако им се учини, да су неправо исхључени. Обласни Управи-тељ ријешење ствар у року од 15 дана, од дана кад је жалба предата. Против ријешења Обласне Управе може се жалити надлежном Министарству у року од 8 дана. На решење надлежног Министарства нема апелације.

Чл. 16.

Дозвола за гајење дувана важи само за једну годину; за сваку сљедујућу годину гајитељи су дужни тражити нове дозволе за гајење.

Кад би према свима поднешеним прија-вама укупни простор траженог земљишта за гајење био већи, него што се тражи чл. 8 овог Закона, Управа Монопола, у таком слу-чају, има право саразмјерно умањити тај ви-шак, како се не би прекорачила одређена ко-личина земљишта за дотичну годину. Али у ком случају неће се смањивати по сраз-мјери простор пријављеног земљишта, који не износи више од једног рала.

Чл. 17

Ко поднесе пријаву и добије дозволу за гајење тај се безусловно мора покоравати одредбама, које прописује овај Закон и за прекршај истих полажи казнама по овом Закону. У случају, ако Управа Монопола посумња у поузданост гајитеља, она има право тражити сигурна јемца од таког непо-узданог гајитеља.

Чл. 18

У случају кад гајитељ не би хтио да се послужи дозволом, коју је добио за сађење дувана, он је дужан о томе поднијети сходну изјаву Управи Монопола дувана преко пле-менског капетана. Такву исту изјаву гајитељ је дужан поднијети и у том случају, кад би

се он ријешио на какве измјене: било земљишта за сађење, било мјеста за уређивање и чување дувана, као и за промјену лица, која се старају о гајењу дувана.

Чл. 19.

Ко је добио дозволу за гајење дувана дужан је сав добивени дуван, на захтјев Управе Монопола, предати управним магазинима одређеним за скупљање дувана. Гајитељима је забрањено трговати дуваном који они ураде како у Књажевини, тако и ван Књажевине. Тако исто они га не смију употребљавати ни за своју личну ни домаћу потрошњу.

Чл. 20.

Ради предупређења злоупотреба, Управа Монопола у праву је, ако за потребно нађе, да се увјери о најмањој количини дувана, коју сваки гајитељ мора предати у њезине магазине. Овај преглед може се извршити или за вријеме док биљка расте, или за вријеме кад се дуван сређује. Управа Монопола саопштиће племенским капетанима извјештај о таквој процјени количине дувана појединих гајитеља, којег имају предати Монополу пошто га уберу; а капетани су дужни пазити, да та процјењена количина буде од сваког гајитеља предата Монополу у цјелини. Та најмања количина дувана, утврђена таквим прегледима, може бити усљед несрећа и других непредвиђених случајева, преиначена и смањена.

Гајитељ, који не би и у овом посљедњем случају приказао Управи Монопола преко свог надлежног капетана узроке, усљед којих није могао представити најмању одређену количину дувана, губи право на смањивање већ једном одређене најмање количине.

Чл. 21.

Преглед о утврђењу најмање количине дувана, коју гајитељ мора предати Управи Монопола, о ком је ријеч у чл. 20. врше један или више чиновника Управе Монопола Дувана у споразуму са гајитељем или његовим замјеником. Ако се не би сложили у процјени, ствар се повјерава једном вјештаку кога ће именовати надлежни Обласни Управитељ на затраживање гајитеља или Управе Монопола Дувана.

У случају, да гајитељ на позив Управе Монопола не би хтио доћи и присуствовати том прегледу или не би хтио послати свог замјеника, органи Управе Монопола Дувана могу тај преглед ради увјерења о количини дувана извршити сами у присуству два свједока. У том случају гајитељ је обавезан пристати на оцјену тих органа.

Чл. 22.

Кад је гајење дувана постигло толики степен развића, да је могућно изрећи приближну оцјену о роду, Управа Монопола, на потраживање гајитеља, уз писмену гаранцију капетана, може дати унапријед неку

12

своту новаца, која би одговарала једној десетој ($\frac{1}{10}$) предвиђене вриједности оцијењеног рода. Једна петина ($\frac{1}{5}$) у новцу вазда се може дати унапријед, на потраживање гајимоће да буде све лишће побрабло. На теља, кад се буде све лишће слагати.

Чл. 23.

Пошто се сврши брање липћа гајитељи су обавезни да почупају одмах све корење од дувана са земље. Ако то они не би учили или племенски капетани имају право и дужност да то изврше о трошку дотичних гајитеља. Гајитељи су дужни свој дуван, који имају тако уредити, да не буде ни одвећ, сух ни влажан, како не би подлегао кварењу, и кад га тако уреде предати га у магазине монопола. Лишће треба да је изједначене, квалификовано, по обрасцу мустра (чл. 9), затим сложено у мале калупе. Калупи морају бити увијек скалупљени по класама у дењкове, сандуке или крошње (котарице), тако да се могу без квара пренијети у магазине за то одређене Управе Монопола. Дуван има право одређене Управе Монопола да га они ваново уреде, тражи од гајитеља да га они ваново уреде, као што треба.

Чл. 24

Гајитељи, пошто уреде дуван према чл. 23, извјештавају о том надзорне органе преко надлежног капетана, а ови посљедњи Управу

Монопола дувана, која такве доставе биљежи и одређује вријеме преноса срећеног дувана у магазине Управе Монопола.

Ако Управа Монопола дувана имадне довољних разлога да посумња, да се могу чињети злоупотребе, она има право наредити, да се дуван пренесе и прије рока, који за то буде одређен, па ма у каквом се стању исти налазио

Ако, пак, бремена не би била донешена у магазине Монопола дувана у одређене дане, произвођач их неће моći прије пренијети већ кад му се поново одреди дан. Ако ли се не би ни тада одазвао позиву Управе Монопола дувана, ова ће наредити да се дуван пренесе у њене магазине на трошак, ризик и евентуалну штету производа.

Чл. 25.

У смислу чл. 8, Управа Монопола дувана одредиће у које ће се магазине предавати дуван из којих мјеста. Управа Монопола има право правити и нове магазине и одређивати друга мјеста за предају дувана.

Чл. 26.

Чим гајитељ прими наредбу од Управе Монопола да предаје свој дуван, дужан га је пренијети о своме трошку у магазин, који му је означен. Ту се дуван процјени и квалификује према обрасцима (мустрама) по чл. 9. овог Закона. Процјену врши један чинов-

ник Управе Монопола у споразуму с гајитељем. У осуству овог посљедњег процјену ће извршити исти чиновник, у присуству два свједока. Нађе ли се, да дуван садржи у себи влаге него што је предвиђено и по потребно, Управа Монопола дувана има право одбије даре сразмјерно власнику која превазилази 18%.

Чл. 27.

Ако се чиновник Монопола и гајитељ или његов замјеник не сагласе у процјењивању дувана или у одбијању даре, онда се њихов спор даје специјалисту — вјештаку на рјешење, који је за ту сврху одређен од надлежног Министарства. Његова је одлука пуноважна за обје странке и против ње нема апелације.

Чл. 28.

Кад се сврши процјена дувана, дуван се одмах премјери, срачуна и исплати, пошто се претходно одбију оне суме новаца, које су унапријед издате од Управе Монопола дувана на рачун његова производа (чл. 22.) или оне суме, које је гајитељ случајно дужан био за казну или за ма какав други случај. При предаји дувана гајитељ је дужан предати и дозволу, која му је дата за гајење дувана.

III ДИО.

Израда и продаја дувана.

Чл. 29.

У Подгорици је установљена фабрика дувана са једним магазином, у коме је депозит израђеног дувана.

Управа Монопола дувана има право установити и друге магазине по потреби.

Чл. 30.

За храњење и раздавање израђеног дувана установљавају се магазини на Цетињу, Подгорици, Бару и Никшићу. Ти магазини одређени су, да снабдијевају јавне препродавнице са израђеним дуваном, а свакоме од тих магазина може бити придружена и једна препродавница. Управа Монопола дувана може установити и друге магазине, као и изменити место и опсег истих и давати им под закуп понудиоцима најбоље цијене.

Чл. 31.

Продају монополисаног дувана народу у малим количинама врше она лица, књажевски поданици, која за то добију дозволу од надлежног министарства. Ко жели добити дозволу за продају дувана подноси молбу надлежном Министарству које ће одлучити: да ли да се дозволи или не дотичном молитељу продаја дувана. Продаја дувана може се допустити у свима крајевима Књажевине по потреби и броју становништва.

16

Чл. 32.

Ко добије дозволу за продају дувана дужан је покоравати се свима одредбама и наређењима овога закона и подлежи казнама истога закона за нетачно вршење и преступе наређења, која се у њему садрже.

Чл. 33.

Управа Монопола дувана има право, ако нађе за умјесно, да подигне, у споразуму са Књажевском владом, на пјацама (тржиштима) дрвене зградице (бараке), за искључиву продају дувана.

Управа Монопола дувана може такође одузети поједином дозволу за препродају дувана, или промијенити мјесто препродаје, са одобрењем надлежног Министарства, без да препродаоц има права на накнаду или напраду за оштету која би отуда за њега произашла.

Чл. 34.

Препрдавци дувана су дужни:

а) вазда бити снабдјевени довољном количином разних врста израђеног дувана за продају;

б) набављати речени дуван из магазина Монопола дувана, одређених за продају дувана препрдавцима. Управа Монопола дувана препрдавцима само за продаваће дуван препрдавцима готов новац и по цијени, која је утврђена цјеновником;

в) држати се при продаји дувана народу цијена и услова утврђених по цјеновнику;

г) држати на јавном мјесту, доступном за народ, један примјерак истог цјеновника и иставити изван дућана, на видљивом мјесту, таблу, по обрасцу који буде одређен с натписом:

„Продаја дувана“.

д) преносити дуван са особитом пажњом, тако да се не би искварио или овлашио; држати га вазда у добром стању и на по се од других предмета намијењених за продају; продавати га у онаквом виду у каквом је примљен из магазина Управе Монопола. Пакети дувана, који су одређени за продају народу, не смију се отварати нити, пак, мијењати или кварити мијешањем других врста, влашењем или придавањем каквих било других смјеса;

ђ) да достављају надлежним властима све оне, за које дознаду да кријумчаре дуван.

Чл. 35.

Управа Монопола дувана има право контролисати рад препрдаваоца дувана, пре гледавати и сравњивати дуван да у њему нема каквих других примјеса. Ово се чини ради тога, да би се тим стало на пут злоупотребама, које би могли чињети поједини

препродајци, и које би пале на штету Монопола и потрошача.

Чл. 36.

Препродајци се морају снабдјети свима врстама прерађеног дувана и са количином довољном бар за осам дана продаје.

Управа Монопола дувана може одобрити набавку и веће количине таквог дувана за она мјеста, која имају рђав саобраћај, или, који се често пута сасвијем прекида, усљед разних непогода, са магазином, одакле се дуван раздаје.

Чл. 37.

Препродаја дувана може бити повјерена и путничким (обилазним) препродајцима; ови, пак, морају одредити нарочито мјесто, где ће стављати дуван на сахрану и држати га у добром стању.

Путнички (обилазни) препродајци дужни су носити дуван за продају у нарочитим сандуцима по обрасцу, који одређује Управа Монопола дувана, и са онаким натписом, какав је одређен за обичну препродају.

Они су дужни држати у поменутом сандуку и по један примјерак цјеновника и у свему се потчињавати наређењима чл. 34. овог законика.

Забрањено им је, пак, препродајање дувана у оним мјестима, у којима има сталних препродајника.

Чл. 38.

Разлика између утврђених цијена за продају препродајцима и цијена за продају народу, иде у корист препродајаца.

У извјесним случајевима и околностима, Управа Монопола дувана, из разних обзира и ако то за умјесно и потребно нађе, може дати и друге накнаде, сем горе поменутих, својим препродајцима.

Чл. 39.

Управа Монопола дувана задржава за себе право, да даје препродају под закуп понудиоцу најбоље цијене, кад та препродаја даје препродајцима већу корист од 500 круна на годину.

Најбољи понудилац сматра се онај, који би Управи Монопола дувана понудио највишу суму за право препродаје. У том случају допуштење се утврђује посебним условима, који ће се у одређеним роковима обновљати и утврђивати извјесним погодбама.

Чл. 40.

Врсте дувана, које ће се израђивати у Књажевини Црној Гори као и цијене за препродајце и цијене које су за промет и продају народу одређене, утврђене су овим таблицама:

ВРСТЕ ДУВАНА	ЦИЈЕНА			
	Препрода- цима	За промет и продају на- роду		
	круна	хел.	круна	хел.
a) Цигарете:				
1 Врста "Немања" (1000 ком.)	36	—	40	—
2 " Балша Цетиње	27	—	30	—
3 " "Зета"	18	—	20	—
4 " "Арванит"	9	—	10	—
b) Резани дуван:				
1 Врста (1 килограм)	14	40	16	—
2 " "	10	80	12	—
3 " "	5	40	6	—
4 " "	3	60	4	—
5 " 4 "	1	45	1	60
v) Бурмут (дуван за шмркање):				
Фини прах (1 клгр.)	5	40	6	—
Рапе прости "	3	50	4	—

Управа Монопола дувана има право преиначити (снизити или повисити) у цјелини или дјелимице поменуте цијене, али не више од 50% цијене сваке врсте на по се.

Управа Монопола дувана може такође израђивати и особите луксузне врсте дувана, као и имати у промету иностране цигаре или цигарете, кад би се у том осјетила потреба било у Књажевини, било за извоз у иностранство. Цијена луксузних врста дувана, као и иностранских цигара и цигарета мора бити већа од цијене, која је одређена за цигарете 1 врсте. Ове цијене одређиваће Управа Монопола.

IV ДИО. Провоз дувана.

Чл. 41.

Нико не смије ради продаје разносити дуван по унутрашњости Књажевине, ко нема за то нарочите дозволе од органа Управе Монопола дувана. Слободно је носити малу количину дувана прерађеног за личну употребу, али она не смије бити већа од два килограма и мора бити производ црногорског Монопола дувана. Ко би имао дувана не црногорског поријекла за личну потрошњу, мора имати ујверење да је платио царину на исти, као и остале царинске дажбине сагласно чл. 3. овог Закона.

За дуван израђен у Књажевском Монополу дувана чим пређе тежину од два килограма, треба имати увјерење којим ће се потврдити да је дуван црногорског поријекла и у ком ће бити назначено мјесто, у које се дуван преноси.

При преносу домаћег непрерађеног дувана од мјеста где се дуван гајио, до мјеста где ће се он прерађивати или сакупљати у магазине одређене за сакупљање дувана, био он у виду зрелог или незрелог лишћа, или лишћа осушеног, ваља имати свједодљбу, којом ће се потврдити поријекло таквог дувана.

Чл. 42.

Кад је већ допуштен превоз страних дувана, превозиоцима се издаје увјерење уз

кауцију, у износу за сваки килограм прераденог дувана, по цијени утврђеној чл. 40. овог закона за цигарете прве врсте, а за сваки килограм непрерађеног дувана, кауција се даје колико је цијена 1 врсте грезаног дувана. Кауција се улаже у горетову новцу, или у папирима од вриједности, или се може замијенити јемством сигурна и поуздана лица. Кауција се враћа или се јемац ослобођава од гаранције кад извозна царинарница обавијести, да је већ дуван извезен.

Чл. 43.

Свједоцбу за унутрашњу циркулацију имају право издавати:

- Управитељи Царинарница, за дуван који се унесе са стране за личну потрошњу;
- Магазини за раздавање прерађеног дувана у Монополу дувана;
- Органи Управе Монопола дувана, који воде надзор над гајењем домаћег непрерађеног дувана. Они издају увјерење само за непрерађени домаћи дуван;
- Управитељ фабрике у Подгорици, за онај дуван, прерађени или непрерађени, који пролази транзитом кроз Књажевину.

Чл. 44.

Увјерење о унутрашњој циркулацијиличне је природе и осим општих ознака власника, мјеста одакле дуван долази и куд иде, у њему мора бити означен још и пут, којим ће се проносити.

Увјерење за провоз дувана по унутрашњости, који се производи у црногорском Монополу дувана, важи за 6 мјесеца, а за дуван који се увезе са стране, за личну потрошњу, за једну годину дана.

Увјерење за непрерађени домаћи дуван намијењени за извоз, или страни дуван, који се транзитом провози кроз Књажевину, важиће за онолико времена, колико се нађе да је потребно, да се превоз истог може извршити из мјesta одакле крене до мјеста у које ће стићи на црногорску извозну царинарницу.

В Д И О.

Надзор, преступи и казне.

Чл. 45.

Управитељ Монопола дувана у Подгорици води надзор над земљиштем одређеним за сађење дувана, над магазинима, у којима се сакупља непрерађени дуван, као и над онима за раздавање и, најпосљетку, препровадницама израђеног дувана. Њему, за ту сврху, стоје на расположењу чиновници и органи који су му потчињени.

Све Књажевске власти дужне су, на позив Управе Монопола, указивати јој сваку помоћ моралну и материјалну, ради вршења одредаба по овом закону.

Чл. 46.

Ради успешног вршења одредаба, које спадају у дужност Управе Монопола дувана, по претходном члану, као и оних, о којима се старају Обласни Управитељи, о којима је ријеч у сљедећем 48 чл., установљено је нарочито жандармско особље, које именоју у споразуму надлежно Министарство и Управа Монопола. Тако исто у споразуму надлежног Министарства и Управе Монопола дају се разни чинови и плате и одређује се број дотичних органа, који се имају именованти. Администрација над реченим жандармским особљем налази се у рукама Управе Монопола дувана, у колико се то тиче издавања увјерења, плате и хаљина.

Чл. 47.

Један дио жандарма монополских стајаће искључиво на расположењу Управе Монопола, од које ће директно зависити, а остали дио пристих пазиће на криумчарење и остале преступе по инструкцијама Управе Монопола, а налазиће се на расположењу Обласних Управитеља.

Сви жандарми Монопола дувана имају једнака права и дужности према закону, и за то су сви обавезни тачно испуњавати све наредбе и друге услове који им спадају у дужност.

Управа Монопола и Обласни Управитељи у споразуму имају право, по потреби,

мијењати или размјештавати жандарме ради тачнијег вршења односне службе.

Чл. 48

За вршење овога закона, сем онога о чему има искључиво да се стара Управа Монопола, Обласним Управитељима, финансијским и племенским капетанима, предсједницима варошких и сеоских општина ставља се у дужност, да се старају о извршивању истог закона као и о извршивању наредаба, које би надлежно Министарство издавало накнадно, а сагласно Закону, а нарочито оних, које се криумчарења тичу.

За ту сврху, Обласни Управитељи имају на расположењу извесни број монополских жандарма, а у случају потребе могу се послужити и са жандармима Обласне Управе, Финансије и свију других административних власти; као и власти војничких у недостатку или оскудици административних органа.

Чл. 49.

Где се посумња о укривању или криумчарењу дувана израђеног или неизрађеног, домаћег или туђег поријекла, Обласни Управитељи, племенски и финансијски капетани, предсједници општина варошких и сеоских, или друге власти за ту сврху одређене, власне су и у дужност им спада, да чине преглед и преметачину станова и других јавних локала.

Осим тога, где би се посумњало, са дољним разлогом, да се криумчари, у таком

случају, могу се пребрати и поједине личности, на ма којем било мјесту црногорског земљишта и нико се не смије противити томе.

Ко, пак, силом или бјегством покуша да то спријечи или онемогући, или ко би другога хтио помоћи да се томе одупре, биће кажњен од 30 до 500 круна, а према значају кривице и затвором од 8 дана до 6 мјесеци без обзира на казне по грађанском кривичном закону.

Чл. 50.

Они, који открију преступ, поднијеће о томе усмену или писмену тужбу властима поменутим у чл. 49., у чијем је подручју преступ учињен, заједно са ухваћеним дуваном и другим стварима, које је преступник имао на расположењу и које су му служиле као помоћно средство да криумчарење изврши. Поменуте власти обавезне су одмах ствари у поступак сагласно наређењима овог узети у поступак и наплаћивати, без одлагања, по овом закону, без судјеловања судских власти и без обзира на постојећа судска наређења о наплати по закону о јавним продајама непокретности од 10 новембра 1900 год. Сва глоба и ствари одузете од преступника предају се Управи Монопола, која ће са истима поступити по закону.

Све гореименовате власти имају обавјестити одмах и за сваки преступ на по се Управу Монопола, која је дужна водити рачуна о резултату тих преступа.

Чл. 51.

Управа Монопола дувана такође шиљаће Обласним Управама списак преступника, који су преступили наређења овог закона или за вријеме гајења или предаје непрерађеног дувана или раздавања из магазина прерађеног или, напосљетку, за вријеме препрдавања, да се према истима списковима, а сагласно овом законику, казне и казне од истих наплате.

Чл. 52.

Обласне Управе, пошто наплате глобе од преступника, по списковима Управе Монопола (чл. 51.), издаће преступницима признанице, да су наплатили новац од глоба, па ће те спискове са новцем повратити Управи Монопола, која ће га раздијелити: једну трећину Министарству Финансија ва доброворне сврхе, једну трећину задржати у корист Монопола, а једну трећину дати онима, који су открили преступ и ухватили преступнике.

Управа Монопола има право, у особитим случајевима, да ову подјelu измијени у корист оних, који су криумчарење открили.

Чл. 53

Сваки онај, који би садио дуван без дозволе, или који би, добивши дозволу за гајење, засадио више 1/10 земљишта од оног на које му је дата дозвола, казниће се са 20 круна глобе.

28

Ко, пак, буде гајио дуван у оним мјестима, у којима се не допушта гајење дувана казниће се од 10 до 100 круна глобе, сразмјерно простору земљишта употребљеног за гајење.

Казни подлежи и онај, ко би ма и један струк дувана засадио. Осим тога, биће уништен сав дуван, како онај засађени на земљишту, за које се није добила дозвола за гајење, тако и онај, који се засади у оним мјестима, у којима није допуштено гајење дувана.

Чл. 54.

Кад би гајитељи, којима је дата дозвола за гајење дувана, задржали од тога дувана, који су они сами радили, ма у које доба то било; или кад се дуван налази јоп на земљишту, или за вријеме уређивања, па би га криумчарски продавали, или ако би им се нашао код куће (после рока одређеног за предају односних партија у магазине Монопола) казниће се по 56 чл. овог закона.

Осим тога, сматраће се за криумчарење и злоупотребу и она разлика од установљене средње количине рода и предатог дувана сагласно чл. 20 овог закона, па макар она и најмања била.

Осумњичени ће се казнити по чл. 55 овог закона ако не представи процијењену средњу количину дувана и у том случају, кад се код истог не би нашла та разлика, или кад се он не би ухватио у дјелу криумчарења.

Чл. 55.

За криумчара се сматра и по овом ће се закону (чл. 56) казнити и онај, који није ухваћен на самој дјелу криумчарења, кад се доцније тачно докаже свједоцима или каквим било другим начином да је заиста извршио криумчарење.

Чл. 56.

Ко држи код себе, продаје, разноси или увози дуван са стране у Књажевину, а за то нема дозволе, казниће се са 30 круна глобе и поврх тога по 30 круна за сваки килограм или дио килограма прерађеног и 10 круна за сваки килограм или дио непрерађеног дувана.

Чл. 57.

Ко кријући израђује резани дуван, цигаре, цигарете, или ма какве друге врсте дувана, казниће се са 50 круна глобе и поврх тога по 30 круна за сваки килограм или дио килограма прерађеног дувана.

Чл. 58.

Овлашћени препродавци, који не би испуњавали одредбе изложене у трећем дијелу овог закона, први пут биће опоменути. Ако, пак, после те опомене понове исту погрешку, одузеће им се дозвола за препродају дувана.

У случају, ако препродавци дувана прекораче одредбе (чл. 34, о. 3), казниће се јоп са 50 круна глобе.

Ако би се, пак, опазило да препродајци кваре уређени дуван за продају квашењем, или додавањем истом других смјеса, осим одузимања дозволе за препродају, они ће се казнити са глобом од 20 круна и поврх тога по 10 круна за сваки килограм или дио килограма поквареног дувана.

Чл. 59.

Осим глоба предвиђених овим законом, преступнику се одузима и дуван, који сачињава преступ.

Онима, пак, код којих би се напле справе и машине, које су им служиле или које би им могле служити за незакониту израду дувана, исте ће се одузети. Преносачима дувана који немају дозволе за пренос, одузеће се с дуваном и средства која су за то употребљавана и поврх тога казниће се са 30 до 100 круна глобе.

Чл. 60.

Сваки онај који би два или више пута био глобљен за преступе предвиђене чл. 53, 54, 55, 56, 57 и 58 овог закона сматраће се да је поновио преступ и као такав казниће се двоструком глобом. Осим тога, биће кажњен још и са затвором од 8 дана до 6 мјесеца, саразмјерно величини преступа. Државни чиновници, пак, који би се ухватили у кријумчарењу казниће се по прописима и наређењима овог закона и поврх тога казна ће бити увеличана за ($\frac{1}{3}$) једну трећину. Сем

поменуте казне, они ће бити достављени и и њиховим надлежним старешинама.

Чл. 61.

Ко не буде у стању платити глобу по овом закону, казниће се затвором, према законима Књажевине. Казну на затвор изриче надлежни Обласни Управитељ, на основу чл. 50. овог закона и преступници иду у казнене заводе о државном трошку.

Чл. 62.

Туђи подајници кад би се ухватили у кријумчарењу дувана биће, поред казна предвиђених овим законом, програни из Књажевине.

Чл. 63.

За наплату свију глоба и дугова од појединих лица, која су глобљена или која дугују Управи Монопола, примјењиваће се принципи, наређења и формалности, које се примјењују при наплати прихода Министарства Финансија.

Чл. 64.

Сви државни чиновници вишег и нижег реда, који се имају старати о извршењу овога закона, кад се не би управљали по наређењима истога, игнорирали га или намјерно занемаривали, биће од надлежног Министарства кажњени па и оитужени за нетачно

вршење законских одредаба, и предани на суђење Државног Савјета.

Чл. 65.

Објашњење наређења овог закона припада надлежном Министарству, које ће нарочитом наредбом, сагласно закону, протумачити и објаснити нејасна питања и друге евентуалне случајеве, који нијесу предвиђени овим законом.

Чл. 66.

Овај Закон ступа у живот 20. јула 1905. године и са њим се замјењује досадањи Закон о Монополу Дувана од 8. Јуна 1903. године.

Нашем Министру Унутрашњих Дјела наређујемо да се о његовом извршењу стара.

Цетиње, 20. јуна 1905. године.

Никола ^{С.}
F.

Гв. б.

39062